

TOTÓ – Általános iskolások részére
2019. március 19.

1. A **Csíkсомlyói pünkösdi búcsú** a Magyar Értéktár Kiemelkedő Nemzeti Értékek gyűjteményének eleme kulturális örökség kategóriában. A kora újkorban kialakult zarándoklat kezdetben a székelyek legfontosabb római katolikus vallási eseménye volt, napjainkra pedig az összmagyarságot érintő legjelentősebb keresztény megmozdulássá vált. Hol van a nemzeti érték fellelhetőségének helye?

- 1 Csíkсомlyó, Közép-bánsági körzet, Vajdaság Autonóm Tartomány, Szerbia
- 2 Csíkсомlyó, Eperjesi kerület Szinnai járás, Szlovákia
- X Csíkсомlyó egykor önálló község 1959-től Csíkszereda része, Hargita megye, Románia

2. A **Gércei alginit** a Magyar Értéktár Kiemelkedő Nemzeti Értékek gyűjteményének eleme természeti környezet kategóriában. Miből képződött ez az üledékes kőzet?

- 1 elhalt állatok teteméből
- 2 ősi páfrányok megkövesedett maradványaiból
- X alga biomaszából és agyaggá elmállott vulkáni tufából

3. A **molnárkalács borsodnádasi hagyománya** a Magyar Értéktár Kiemelkedő Nemzeti Értékek gyűjteményének eleme kulturális örökség kategóriában. A népi süteményt kerek tányérú, ollószerűen nyitható sütővassal állítják elő. Régen elsősorban a nagybőjt, húsvét, karácsony ünnepein és a fonóházban, lakodalmak során készítették. Milyen előképe volt ennek az édességnek?

- 1 a kürtőskalácsból alakult ki
- 2 a római katolikus liturgiában használt szentelt ostyából alakult ki
- X a kelt tésztából készült fonott kalácsból alakult ki

4. A **makói hagyma** a Hungarikumok Gyűjteményének eleme agrár-és élelmiszergazdaság kategóriában. A makói vöröshagyma a népi nemesítés magasiskolájának eredménye. Kifejlesztettek egy, csak erre a térségre jellemző technológiát, amely különleges értékű, sajátos magyar mezőgazdasági terméké tette a makói vöröshagymát. Előállításának egyik módja - a két éves termesztési mód. Mit állítanak elő az első évben?

- 1 dughagymát
- 2 hagymamagot
- X gyöngyhagymát

5. **A pálos rend**, a Hungarikumok Gyűjteményének eleme kulturális örökség kategóriában. A pálos rend, mint az egyetlen magyar alapítású férfi szerzetesrend közel 800 éve tölt be meghatározó szerepet nemzetünk történelmében, kultúrájában, szellemi és lelki életében. A rendet Boldog Özséb esztergomi kanonok alapította, 1250-ben. A rend központja jelenleg a lengyelországi Czeszochowában, a Jasna Góra-i kolostorban van. Milyen színű a szerzetesek ruhája?

- 1 fehér
2 barna
X fekete

1

6. **Pécs (Sophiane) ókeresztény temetője** a Hungarikumok Gyűjteményének eleme kulturális örökség kategóriában. A földalatti sírkamrák és emlékkápolnák a késő római kori Európában élt keresztény közösségek kitartásáról és hitéről tanúskodnak, bemutatják egy napjainkig élő kultúra és civilizáció gyökereit. IV. században emelt kultikus épületek olyan állapotban maradtak meg, amilyenben a népvándorlás korában voltak. Milyen anyagokból készültek a síremlékek?

- 1 földalatti barlangrendszerben van a temető
2 téglasírok, kőből és téglából készített sírkamrák
X fából és betonból készültek a sírok

2

7. **A Béres Csepp és a Béres Csepp Extra** a Hungarikumok Gyűjteményének eleme egészség és életmód kategóriában. A dr. Béres József által kifejlesztett készítményt 2000-ben az Országos Gyógyszerészeti Intézet gyógyszerre minősítette, mely azóta is hazánk egyik legnépszerűbb, legnagyobb forgalmú vény nélkül kiadható gyógyszere. Melyik megállapítás igaz a Béres Cseppre és a Béres Csepp Extrára?

- 1 lázcsillapító gyógyszer
2 nyomelem- és ásványianyag-tartalmú roboráló gyógyszer
X antibiotikumok

2

8. **A Kaptárkövek és a bükkaljai kőkultúra** a Hungarikumok Gyűjteményének eleme természeti környezet kategóriában. A bükkaljai kőkultúra magába foglalja a bükkaljai táj és az ott élő ember sajátos kapcsolatrendszerét, a kő, mint (építő)anyag jelentőségét a tájgazdálkodásban, és a kőfaragó mesterséget. A vidék népi építészetiében a kő (kőzet) felhasználása kétféle módon jelenik meg: a fennálló falú építményekben (lakóházak, ólak, istállók) és barlanglakásokban, pincékben, egyéb kőzetbe faragott gazdasági rendeltetésű helyiségekben. Milyen gazdasági rendeltetésű sziklahelyiségek találhatóak a bükkaljai várakban, amelyek a növénytermesztéshez kapcsolódnak?

- 1 Gabonásvermek
2 Kőhodályok
X barlangtemplomok

1

9. **A IX-XI. Századi Magyar íj** a Hungarikumok Gyűjteményének eleme kulturális örökség kategóriában. A IX-XI. századi magyar íj szimbólum. Elválaszthatatlanul kötődik a Kárpát-medencében letelepedett őseink életmódjához. A világ íjkészítőinek körében, kiemelt rangja van ennek az íjnak, annak a formának és szerkezetnek, melyet mindenütt a világon magyarnak tartanak, és velünk, magyarokkal azonosítanak. Milyen részei vannak a magyar íjnak?

- 1 Talp nyak, fej
- 2 Szarv, kar, markolat, ideg
- X Könyök, talp, nyak

2

10. **A nagybányai művésztelep és festőiskola** a Magyar Értéktár Kiemelkedő Nemzeti Értékek gyűjteményének eleme kulturális örökség kategóriában. A nagybányai festőiskola a modern magyar festészetet elindító mozgalom, mely 1896-ban a nagybányai művésztelepen bontakozott ki, majd a második világháború vetett véget a működésének. Ki volt a nagybányai stílus meghatározó személyisége?

- 1 Ferenczy Károly
- 2 Munkácsy Mihály
- X Csontváry Kosztka Tivadar

1

11. **A Békés-tarhosi Énekiskola** a Magyar Értéktár Kiemelkedő Nemzeti Értékek gyűjteményének eleme kulturális örökség kategóriában. Az ország első bentlakásos énekiskoláját 1946-ban hozták létre azzal a céllal, hogy a tehetséges falusi gyerekek zenei nevelést kapjanak. Növendékei közül sok ének-zene tanár, zeneszerző, közművelődési szakember került ki. Ki volt az alapítója az 1954-ig működő intézetnek?

- 1 Kodály Zoltán
- 2 Bartók Béla
- X Gulyás György

X

12. **A Herendi porcelán** a Hungarikumok Gyűjteményének eleme a kulturális örökség kategóriában. A Herendi porcelánmanufaktúra első nemzetközi sikerét az 1851-es Londoni Világkiállításon érte el, ahol Viktória királynő rendelt egy készletet. Ennek mintáját Fisher Mór a királynőről nevezte el, s amelyet azóta Viktória mintaként ismer a világ. Mit ábrázol a minta?

- 1 Lepkés- virágos minta
- 2 Madaras minta
- X Geometrikus minta

1

13. A **gyulaji dám** a Magyar Értéktár Kiemelkedő Nemzeti Értékek gyűjteményének eleme agrár-és élelmiszergazdaság kategóriában. A Gyulaj környékén élő dámokról az első írásos említések a XVIII. századból származnak. A terület az Eszterházy uradalom része volt, ahol vadaskertben tartották a dámokat. Hogyan nevezik a dámok párosodási időszakát?

- 1 üvöltés
- 2 barcogás
- X tüzelés

2

+1. A **Magyar akácméz** a Magyar Értéktár Kiemelkedő Nemzeti Értékek gyűjteményének eleme agrár-és élelmiszergazdaság kategóriában. A csaknem színtelentől az enyhén sárgásig terjednek színárnyalatai. Íze nem karakteres, emiatt fogyasztása a mézzel ismerkedők számára is ajánlható. Mi a magyarázata annak, hogy az akácméz nem kristályosodik, és sokáig folyékony marad?

- 1 A méhek nyálában lévő különleges adalékanyag miatt
- 2 Az akácmézben magas a fruktóz (gyümölcs cukor) aránya
- X Az akácmézben magas a glükóz (szőlőcukor) aránya

2